

S M J E R N I C E EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE OPĆINE TRAVNIK ZA PERIOD 2027.-2029. GODINE

Maj, 2026. godine

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike	4
2.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH	4
2.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Srednjobosanskog kantona	5
2.3. Strateški ciljevi Općine Travnik	6
3. Osnovni makroekonomski pokazatelji	7
3.1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Federacije BiH	7
3.2. Osnovni makroekonomski pokazatelji Srednjobosanskog kantona	9
3.3. Makroekonomska i privredna stabilnost Općine	15
4. Ekonomska i fiskalna politika	16
5. Politika prihoda Općine Travnik u periodu 2027-2029.godine	17
6. Projekcija rashoda Općine Travnik za period 2027.-2029.godine	20
7. Javni dug u srednjoročnom periodu	20
7.1. Javni dug Federacije BiH	20
7.2. Javni dug Srednjobosanskog kantona	21
7.3. Javni dug Općine Travnik	22
Popis tabela	24
Popis grafikona	24

1. Uvod

Na temelju člana 17. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22, 7/25 i 6/26), Načelnik općine na prijedlog Službe za ekonomsko – finansijske poslove donosi Smjernice ekonomske i fiskalne politike Općine Travnik za period 2027.-2029. godine.¹

Proces srednjoročnog planiranja budžeta je proces koji je jasno definisan budžetskim kalendarom. Podrazumijeva definisanje fiskalne strategije koja je zasnovana na raspoloživim resursima, te raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije prioritete, kao i efikasnije i efektivnije korištenje resursa. Transparentnost i odgovornost politika, programa i procesa prilikom donošenja odluka tokom planiranja budžeta su karakteristike srednjoročnog planiranja.

Pri izradi ovih smjernica korištene su srednjoročne projekcije, godišnje procjene prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka, na osnovu kojih se rade uporedo Dokument okvirnog budžeta (DOB), te u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine planiranje prihoda i primitaka, rashoda i izdataka za fiskalnu 2027. godinu.

Ovaj dokument sadrži aktuelne procese iz okruženja koji mogu imati utjecaj na fiskalni kapacitet Općine Travnik. Smjernice predstavljaju određeni vid preporuka za primjenu politika i strateških dokumenata koje se primjenjuju prilikom planiranja budžeta i Dokumenta okvirnog budžeta.

Svrha smjernica je definisati smjer i ciljeve ekonomske i fiskalne politike u srednjoročnom razdoblju, te utvrditi početne stavove za iduću godinu i budžetske prioritete za naredne dvije.

Smjernice sadrže:

- Strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH,
- Osnovne makroekonomske pokazatelje Federacije BiH,
- Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike,
- Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja za budžetsku i za slijedeće dvije godine
- Projekciju prihoda i rashoda te primitaka i izdataka budžeta
- Javni dug u srednjoročnom periodu

Podaci neophodni za izradu Smjernica i ciljeva fiskalne politike Općine Travnik za 2027.-2029. godinu su:

- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije za period 2027.-2029. godina,
- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Srednjobosanskog kantona za period 2027.-2029. godina
- Dostupni analitički materijali Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija Srednjobosanskog kantona, kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije

¹ U skladu sa Zakonom o budžetima, prijedlog Smjernica Služba za ekonomsko-finansijske poslove dužna je dostaviti Načelniku do 15. maja, a Načelnik donosi Smjernice do 31. maja tekuće godine.

- Izvršenje budžeta Općine Travnik za 2025. godinu,
- Pokazatelji koji se odnose na nivo ostvarenih prihoda i primitaka i aktuelnih pitanja izvršenja Budžeta u proteklom razdoblju 2026. godine.

2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike

2.1. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH

Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2027. – 2029. godine direktno proizlaze iz krovnog planskog dokumenta – Strategije razvoja Federacije BiH. Njihova uloga je uspostavljanje stabilnog makroekonomskog okvira, osiguranje dugoročne fiskalne održivosti te usmjeravanje budžetskih resursa prema ključnim reformama i investicijskim ciklusima

Četiri su temeljna strateška cilja na kojima se zasnivaju trogodišnje Smjernice:

➤ Ubrzan ekonomski razvoj

Fokus je na transformaciji privrede kroz povećanje produktivnosti i jačanje domaće konkurentnosti na međunarodnom tržištu i to kroz:

- Unapređenje poslovnog ambijenta radi privlačenja domaćih i stranih investicija
- Podršku kapitalnim i infrastrukturnim projektima s posebnim naglaskom na saobraćajnu uvezanost i energetski sektor
- Ulaganje u ljudski kapital, obrazovanje, tehnološki razvoj, istraživanje i inovacije kao ključne pokretače dugoročnog rasta

➤ Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj

Cilj je osigurati da ekonomski rast prati i pravedna raspodjela društvenog bogatstva, uz smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti. Sve to je moguće postići kroz:

- Balansiranje rashodovne strane budžeta kako bi se adekvatno odgovorilo na potrebe socijalno osjetljivih i ranjivih kategorija stanovništva
- Sistemsku podršku zapošljavanju i kreiranju stabilnih i kvalitetnih radnih mjesta
- Jačanje socijalne sigurnosti i poboljšanje kvaliteta javnih usluga u oblasti zdravstva i socijalne zaštite

➤ Resursno efikasan i održiv razvoj

Politika se usmjerava prema "zelenoj tranziciji" i odgovornom upravljanju prirodnim resursima u skladu s evropskim ekološkim standardima kroz

- Energetsku efikasnost i prelazak na obnovljive izvore energije (OIE)

- Održivo upravljanje okolišem, otpadom i vodnim resursima
- Usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Evropske unije u oblasti ekologije i održivog razvoja
- Transparentan, efikasan i održiv javni sektor

Ovaj cilj je usmjeren na stabilnost javnih finansija kroz striktno poštovanje fiskalnih pravila i modernizaciju javne uprave. Za ostvarenje cilja potrebno je ostvariti:

- Osiguranje dugoročne fiskalne održivosti kroz racionalizaciju tekuće javne potrošnje
- Zadržavanje visokog nivoa likvidnosti Budžeta FBiH uz odgovorno upravljanje i održavanje relativno niskog nivoa javnog duga
- Efikasno usmjeravanje resursa nižim nivoima vlasti (kantonima i općinama) putem jasnih smjernica za izradu njihovih srednjoročnih budžetskih planova (DOB)
- Ispunjenje reformskih agendi u sklopu Instrumenta za reforme i rast za Zapadni Balkan s ciljem ubrzanja euroatlantskih integracija

Iz svega navedenog može se zaključiti da period 2027–2029 nastavlja promotivne ekonomske politike usmjerene na rast, infrastrukturu, zelenu i digitalnu tranziciju, uz jačanje fiskalne odgovornosti i reformi u javnim finansijama, sve uz kontinuiran poticaj EU integracija i strukturnih reformsih paketa.

2.2. Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Srednjobosanskog kantona

Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike Srednjobosanskog kantona (SBK) za period 2027-2029 trebaju biti usmjereni ka dugoročnoj stabilnosti, održivom razvoju, i jačanju konkurentnosti na regionalnoj i nacionalnoj razini. Ovi ciljevi trebaju uzeti u obzir specifičnosti Srednjobosanskog kantona, kao i ekonomske, društvene i političke izazove u Bosni i Hercegovini. Neki od ključnih strateških ciljeva u skladu s trogodišnjim planiranjem rada kantona uključuju:

- Održiv ekonomski razvoj i jačanje konkurentnosti

Fokus je na maksimalnom korištenju prirodnih i industrijskih resursa kantona s ciljem povećanja zaposlenosti

- Podrška ruralnom razvoju: Intenziviranje ulaganja u poljoprivredu, šumarstvo i domaću prehrambenu industriju
- Tehnološka modernizacija: Povećanje konkurentnosti lokalne prerađivačke industrije kroz digitalizaciju i uvođenje inovacija.

- Razvoj održivog turizma: Unapređenje turističke infrastrukture i podrška privatnom poduzetništvu (posebno u zimskom, eko i kulturnom turizmu)
- Povoljnije poslovno okruženje: Olakšavanje administrativnih procedura za privrednike radi privlačenja investicija.

➤ Unapređenje kvaliteta življenja i inkluzivno društveno okruženje

Ovaj cilj je usmjeren na efikasnu raspodjelu budžetskih sredstava javnim uslugama koje direktno utiču na standard građana

- Modernizacija obrazovnog sistema: Usklađivanje srednjeg stručnog i visokog obrazovanja s realnim potrebama tržišta rada u SBK
- Socijalna stabilnost i zdravstvena zaštita: Adekvatno i stabilno finansiranje obaveznih socijalnih davanja i poboljšanje usluga u primarnoj i kantonalnoj zdravstvenoj zaštiti
- Podrška kulturi i sportu: Kontinuirano sufinansiranje projekata od značaja za kanton i lokalne zajednice

➤ Stabilnost javnih finansija i efikasnost javnog sektora

Glavni fiskalni cilj jeste održavanje likvidnosti budžeta i osiguranje da javna potrošnja ostane unutar realnih prihoda

- Fiskalna disciplina: Kontrola tekućih rashoda (posebno plata i materijalnih troškova javne uprave) kako bi se oslobodilo više prostora za kapitalne investicije
- Podrška općinama: Definisanje jasnog finansijskog okvira za raspodjelu javnih prihoda prema općinama unutar SBK za lakšu izradu njihovih lokalnih budžeta
- Privlačenje eksternih sredstava: Jačanje kapaciteta za apliciranje prema fondovima Evropske unije i učešće u projektima u sklopu Instrumenta za reforme i rast

2.3. Strateški ciljevi Općine Travnik

U skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, Općina Travnik je uradila Strategiju razvoja općine za period 2022 - 2027. godine. Ovom Strategijom su se utvrdili ciljevi i prioriteti razvoja općine, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za njihovu implementaciju, monitoring, evaluaciju i izvještavanje. Ona, također, predstavlja ključni strateško-planski dokument kojim se usmjerava razvoj općine u tri najvažnija aspekta: ekonomskom, društvenom i aspektu okoliša.

Na osnovu strateških pravaca/fokusa i usvojene Vizije općine Travnik, izvedeni su sljedeći strateški ciljevi razvoja za period 2022-2027. godina

1. Razvijena i održiva privreda

2. Izgrađena obrazovana i inkluzivna zajednica sa razvijenom društvenom infrastrukturom, kvalitetnim javnim uslugama, bogatim sportskim i kulturnim životom u kojoj mladi imaju priliku pokazati svoja znanja i vještine
3. Unaprijeđen integrisani sistem zaštite okoliša i javne infrastrukture

Da bi se ostvarili navedeni ciljevi, ključno je osigurati izvore finansiranja za njihovu provedbu. U tu svrhu, izražena je veza između strateških ciljeva i budžetskih programa. Strateškim planom definišu se smjernice djelovanja općinskih službi i javnih ustanova, dok se budžetom utvrđuju programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provedbu. Stoga, Strategija služi kao polazna osnova za izradu Smjernica ekonomske i fiskalne politike.

Fiskalna politika Općine Travnik u ovom trogodišnjem periodu primarno je fokusirana na jačanje vlastitih prihoda, povećanje efikasnosti naplate postojećih izvora, strogu budžetsku disciplinu, te stratešku alokaciju sredstava za kapitalne projekte

Strateški ciljevi Općine Travnik za 2027-2029.g trebaju se fokusirati na održivi ekonomski razvoj, poboljšanje kvaliteta života, očuvanje kulturne baštine i okoliša, te digitalizaciju javnih usluga. Sinergija između obrazovanja, zapošljavanja, infrastrukture i zaštite okoliša ključna je za dugoročni uspjeh općine. Implementacijom ovih ciljeva, Travnik može postati razvijenija, konkurentnija i ekološki održiva zajednica koja nudi kvalitetan život svim svojim građanima.

3. Osnovni makroekonomski pokazatelji

3.1 Osnovni makroekonomski pokazatelji Federacije BiH

Vlada Federacije BiH usvojila je strateški dokument „Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2027. – 2029. g.“, koji predviđa stabilan srednjoročni ekonomski rast, jačanje fiskalne održivosti i intenziviranje javnih investicija.

Prema procjenama Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) i makroekonomskom okviru iz Programa ekonomskih reformi (PER), glavni pokazatelji ukazuju na umjereno ubrzanje privrednih aktivnosti uz postepeno slabljenje inflatornih pritisaka.

Ključni ekonomski oslonci i prioriteti u periodu 2027. – 2029.g. baziraju se na tržištu rada i punjenju fondova kroz rast budžetskih Prihoda. Učešće javnih prihoda u BDP-u ne planira se kroz uvođenje novih poreza, već primarno kroz nastavak pozitivnih trendova na tržištu rada, što će direktno ubrzati naplatu socijalnih doprinosa i poreza na rad.

Budžetska potrošnja se usmjerava prema razvojnim i kapitalnim projektima. Fokus ostaje na intenziviranju izgradnje autocesta i brzih cesta (Koridor Vc) te na razvoju energetske i željezničke infrastrukture.

Srednjoročni okvir nalaže provođenje stroge kontrole tekuće budžetske potrošnje i racionalizaciju troškova javne uprave. Cilj je zadržati nizak nivo javnog duga kako bi se sačuvala stabilna likvidnost entitetskog budžeta.

Najveći vanjski rizici vezani su za ekonomsku stabilnost zemalja glavnih trgovinskih partnera u Evropskoj uniji, globalne političke prilike i pritiske na domaćem tržištu rada koji utiču na cjelovitu konkurentnost.

Kako je navedeno od strane DEP-a, tokom 2025. godine u Bosni i Hercegovini nastavljen je trend ekonomskog rasta, koji prema preliminarnim podacima iznosi 2,1%. Glavni oslonac rastu predstavljala je domaća potražnja kroz povećanje prije svega privatne potrošnje. Rast privatne potrošnje generisan je ostvarenim povećanjem plata i penzija, kao i povećanim prilivima doznaka građana iz inostranstva. Uzimajući u obzir zabilježen viši nivo inflacije (4%) u odnosu na prethodnu godinu, tokom 2025. godine došlo je i do povećanja javne potrošnje na svim nivoima vlasti u cilju zaštite životnog standarda građana u okviru borbe protiv inflacije. Pored potrošnje, u Bosni i Hercegovini tokom 2025. godine nastavljen je i trend rasta ukupnih investicija, sa većim doprinosom privatnih investicija ekonomskom rastu. S druge strane, doprinos trgovinskog bilansa bio je blago negativan.

Trenutni podaci ukazuju na nastavak trenda rasta ekonomskih aktivnosti i u tekućoj 2026. godini, ali uslijed značajnih geopolitičkih nestabilnosti, koje bi mogle imati negativne ekonomske posljedice kako u svijetu tako i u zemljama EU prognoza ekonomskog rasta u navedenoj godini iznosi 2% i snižena je za 0,6 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa (jesen 2025).

Očekuje se da bi domaća potražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Uzimajući u obzir da će se razvoj događaja u međunarodnom okruženju, prvenstveno stavljajući akcent na energetska krizu, u značajnoj mjeri preliti i na ekonomske tokove u domaćem okruženju, najnovija zvanična prognoza inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena za 2026. godinu iznosi 4,1% i veća je za 1,3 p.p. u odnosu na prognozu iz projekcionog ciklusa (jesen 2025).

Prognoze DEP-a vezane za ključne agregate tržišta rada u 2026. godini ukazuju da će doći do stagnacije broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu, dok bi nominalni rast prosječne neto plate trebao iznositi 9%. Prognoza rasta plate uzela je u obzir očekivani rast plata i u privatnom i u javnom sektoru, vezan za izvršeno redovno godišnje usklađivanje minimalne plate, usklađivanja vezana uz inflatorna kretanja, primjenu kolektivnih ugovora za pojedine grane, zadržavanje deficitarne radne snage i sl. Bitno je istaći visok nivo rizika po prognoze tržišta rada, obzirom da bi potencijalni sporiji ekonomski rast od pretpostavljenog, praćen manjim obimom investicija mogao dodatno smanjiti broj zaposlenih lica.

Očekivana prosječna godišnja stopa ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u periodu 2027. - 2029. godina iznosi 3% (2027: 2,6%, 2028: 3,0% i 2029: 3,4%), a prepoznati glavni nosioci rasta ostaju isti kao i u prethodnim godinama (finalna potrošnja i investicije), uz nastavak poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene. Procjenjuje se da će u 2027. godini i naredne dvije nivo inflacije biti umjeren bez značajnih godišnjih šokova (2027: 2,1 %, 2028: 2% i 2029: 2,3%).

Prema prognozama tržišta rada, u periodu 2027. - 2029. godina očekivani rast broja zaposlenih trebao bi se kretati po stopi od 1% do 1,5% godišnje, dok bi očekivani godišnji nominalni rast plaće trebao iznositi od 5,7% do 6%.

Srednjoročni makroekonomski okvir za Federaciju BiH u periodu 2024.-2029. godina

Makroekonomski pokazatelji Federacije BiH za period 2024.-2029.godine dati su u tabelarnom prikazu

Srednjoročni makroekonomski okvir (2024-2029) za BiH

Tabela 1: Makroekonomski pokazatelji BiH za period 2024.-2029. godina

Indikatori	Zvanični podaci	Zvanični podaci	Projekcije			
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Nominalni BDP u mil. KM	55.091	59.440	62.895	66.115	69.602	73.486
Nominalni rast u %	6	7,9	5,8	5,1	5,3	5,6
Realni BDP u mil. KM	53.300	56.247	60.651	64.521	68.101	71.987
Realni rast u %	2,6	2,1	2	2,6	3	3,4

Izvor: DEP – mart 2026.godine

- Realni BDP je prilagođen inflaciji, odnosno pokazuje rast proizvodnje i usluga bez utjecaja promjene cijena.
- Projekcije za 2024–2029 bazirane su na srednjem realnom rastu oko 2,6–3,4% godišnje, što je u skladu sa službenim smjernicama i ekonomskim reformama.
- Nominalni BDP može rasti i više zbog inflacije, ali realni je ključan za praćenje stvarnog ekonomskog rasta.

Rizici po projekcije

Rizik za svaki indikator je neizvjesnost realizacije projiciranih parametara. Obzirom da su rizici po projekcije najvećim dijelom vezani za vanjske faktore (situacija vezana za rat i energetske krizu), neizvjesnost povezana sa projekcijama na visokoj je razini. Razvoj događaja na ukrajinskom ratištu i rješavanje globalnih energetskih problema predstavljaju glavne rizike po urađene projekcije.

S druge strane, na ostvarenje projekcija utjecat će i unutrašnji faktori vezani za kompleksnu administrativnu organizaciju FBiH, složen sistem donošenja odluka, spor tempo provođenja mjera reformi i sl. Eventualna kašnjenja u provođenju strukturnih reformi mogla bi se negativno odraziti na privredni rast. Također, rizik koji se odnosi na migraciju stanovništva, pogotovo aktivnog radnog stanovništva iz FBiH u konačnici bi mogao imati negativan odraz na produktivnost, te rezultirati sporijim rastom BDP-a od projiciranog.

3.2 Osnovni makroekonomski pokazatelji Srednjobosanskog kantona

Područje Srednjobosanskog kantona se prostire na ukupno 3.189,0 km², čine ga dvanaest općina: Bugojno, Busovača, Dobretići, Donji Vakuf, Fojnica, Gornji Vakuf-Uskoplje, Jajce, Kiseljak, Kreševo, Novi Travnik, Travnik i Vitez, što čini 12,21 % ukupne teritorije Federacije BiH, odnosno 6,23 % ukupne teritorije Bosne i Hercegovine.

Ukupan broj stanovnika u SBK-u, prema procjenama FZS, sredinom 2024. g. iznosio je 243.590 što čini 11,4% ukupnog broja stanovnika u FBiH. Od tog broja 121.155 ili 49,7% je žena. Broj stanovnika u SBK-u manji je za 957 ili 0,4% u odnosu na 2023. g. U posmatranom periodu 2020.-2024. g. broj stanovnika je prosječno godišnje opadao za 0,6%.

Tabela 2: Osnovni indikatori razvoja FBiH i Srednjobosanskog kantona 2023-2024

Elementi	Federacija BiH		Srednjobosanski kanton		Sudjelovanje kantona u FBiH	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Stanovništvo (proc. sred. god.)	2.150.054	2.144.748	244.547	243.590	11,4%	11,4%
Indeks starenja stanovništva	133	138,8	127	134	-	-
Stopa prirodnog priraštaja u %	-1,9	-2,1	-2,4	-3,2	-	-
Stopa ukupnog fertiliteta u %	31,6	32,3	28,3	27,8	-	-
Stopa registrirane zaposlenosti u %	36,3%	36,7%	29,2%	29,3%	-	-
Stopa registrirane aktivnosti u %	55,5%	55,2%	46,7%	46,8%	-	-
Radno sposobno stanovništvo (15-64)	1.475.596	1.463.527	172.237	170.748	11,7%	11,7%
Prosječan broj zaposlenih osoba	535.659	542.136	50.378	49.981	9,4%	9,2%
Prosječan broj nezaposlenih osoba	277.160	260.298	30.097	29.995	10,9%	11,5%
Prosječan broj nezaposlenih mladih	30.861	26.578	4.106	3.597	13,3%	13,5%
Stopa registrirane nezaposlenosti u %	33,9%	32,2%	37,4%	37,5%	-	-
Prosječna neto plaća u KM	1.261	1.373	1.030	1.124	81,7	81,9%
Indeks industrijske proizvodnje	95,8	96,1	93,9	96,9	-	-
Broj penzionera	355.979	367.094	39.995	40.993	11,2%	11,2%
Prosječna penzija u KM	583	623	591	636	101,4%	102,1%
Broj poslovnih subjekata	124.169	117.887	11.597	11.035	9,3%	9,4%
Izvoz robe - u mil. KM	11.164	10.734	917	893	8,2%	8,3%
Uvoz robe - u mil. KM	19.733	20.194	1.271	1.328	6,4%	6,6%
Trgovinska bilanca u 000 KM (deficit)	-8.570	-9.460	-354	-436	1,4%	4,6%
Pokrivenosti uvoza izvozom u %	56,6%	53,2%	72,1%	67,20%	-	-
Porezi na dohodak fizičkih osoba u mil. KM	721,8	882,01	52,2	60,4	7,2%	6,8%
Porezi na dohotke P/C	336	411	213	248	64,0%	60,3%

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja, juni 2024. godine

Federalni zavod za programiranje razvoja je izračunao indeks razvijenosti općina po kojem je Općina Vitez na 1. mjestu po rangui razvijenosti unutar SBK, dok je na posljednjem mjestu općina Dobretići

Nivo razvijenosti po općinama u Srednjobosanskom kantonu je prikazan u Tabeli 3.

Tabela 3: Nivo razvijenosti u SBK po općinama za 2024. godinu

Općine	Prihod od poreza na dohodak u 2024.godini	Stepen zaposlenosti u 2024.godini	Kretanje stanovništva 2013-2024.godini	Učešće starog stanovništva 2013-2024.godini	Stepen obrazovanja stanovništva	Index	Rang
Vitez	0,64	1,05	1,14	1,06	1,09	0,98	20
Kiseljak	0,72	0,86	0,98	0,98	1,03	0,90	28
Travnik	0,61	0,99	0,93	1,05	0,82	0,86	37
Kreševo	1,02	1,06	0,63	0,88	1,08	0,94	23
Busovača	0,46	0,45	1,02	1,11	0,84	0,75	48
Novi Travnik	0,63	0,72	1,05	1,15	0,93	0,87	32
Gornji Vakuf	0,36	0,54	0,78	1,08	0,74	0,66	59
Fojnica	0,64	0,79	0,66	0,99	0,74	0,75	47
Bugojno	0,61	0,71	1,01	1,05	0,86	0,82	39
Jajce	0,44	0,55	0,86	0,98	0,86	0,71	53
Donji Vakuf	0,41	0,61	1,00	1,14	0,69	0,73	50
Dobretići	0,01	0,00	0,78	0,84	0,23	0,33	79

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Industrijska proizvodnja

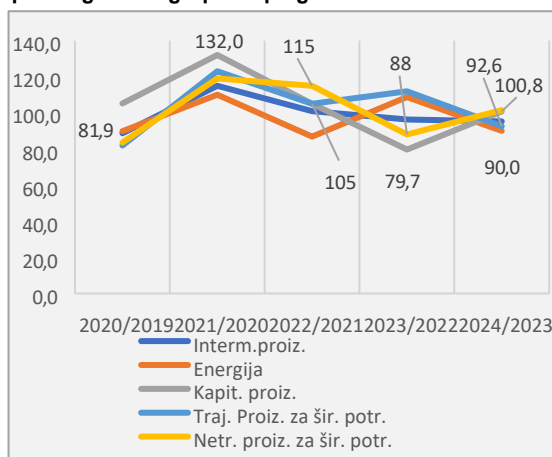
U SBK-u u 2024. g. ostvaren je pad fizičkog obima industrijske proizvodnje za 3,1%. Prema glavnim industrijskim grupacijama područjima i oblastima najveći pad zabilježen je u energiji, a prema područjima i oblastima KD-a najveće učešće u padu fizičkog obima industrijske proizvodnje ovog kantona imalo je područje proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda

Grafikon 1. Izvorni indeksi industrijske proizvodnje po godinama uSBK

Izvor: (Federalni zavod za statis., 2024)
Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Grafikon 2. Indeksi obima industrijske proizvodnje prema glavnim grupama po godinama SBK

Izvor: (Federalni zavod za statis., 2024)
Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

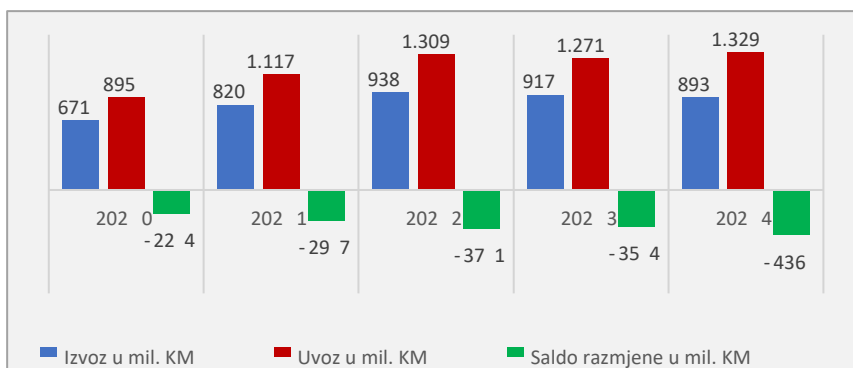
Izvoz, uvoz i trgovinska bilanca

Izvoz ostvaren u SBK-u u 2024. g. iznosio je 893 mil. KM ili 8,3% ukupnog izvoza FBiH. Izvoz ostvaren u izvještajnoj godini je za 2,7% manji u odnosu na 2023. g.

Uvoz ostvaren u SBK-u u 2024 g. iznosio je 1.328 mil. KM ili 6,6% ukupnog uvoza FBiH. Uvoz ostvaren u izvještajnoj godini je za 4,5% veći u odnosu na 2023. g.

Trgovinski bilans u SBK-u u 2024. g. zabilježio je deficit u iznosu od 436 mil. KM i bilježi rast od 23 miliona u odnosu na prethodnu godinu. Procenat pokrivenosti uvoza izvozom iznosio je 67,2% i manji je za 4,9 p.p. u odnosu na prethodnu godinu

Grafikon 3: Izvoz, uvoz i trgovinska bilanca roba u mil. KM po godinama SBK

Izvor: (Uprava za indirektno oporezivanje 2024.g.,)
Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Zaposlenost

Prema zvaničnom dokumentu Makroekonomski pokazatelji po kantonima FBiH 2024 koji je objavio Federalni zavod za programiranje razvoja (FZZPR), ukupan prosječan broj zaposlenih u Federaciji BiH u 2024. godini porastao je na rekordnih 547.660 osoba.

Primjenom zvaničnih podataka za 2024. godinu, pregled zaposlenosti po kantonima i njihovi procentualni udjeli u ukupnoj evidenciji izgledaju ovako:

Vodeći kantoni po broju zaposlenih

Sarajevski kanton: 162.785 zaposlenih osoba, što čini 29,7 % ukupnog broja u FBiH (zadržava prvu poziciju uz blagi rast).

Tuzlanski kanton: 102.838 zaposlenih osoba, što predstavlja 18,8 % ukupnog učešća.

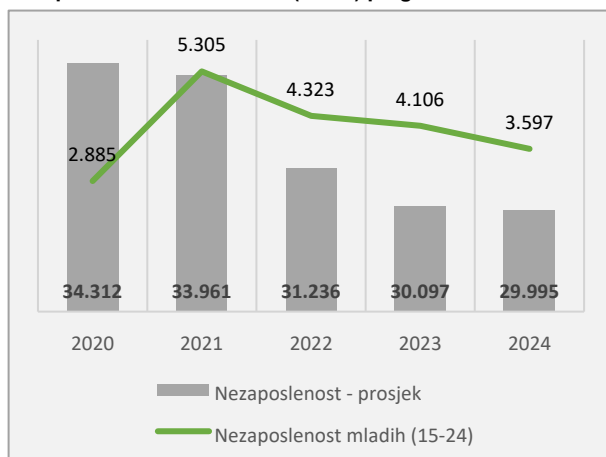
Zeničko-dobojski kanton: 83.239 zaposlenih osoba, odnosno 15,2 % ukupne zaposlenosti u Federaciji BiH.

Stopa zaposlenosti u SBK-u u 2024. g. iznosila je 29,3% što je za 0,1 p.p. više u odnosu na prethodnu godinu i ispod je stope registrovane zaposlenosti FBiH za posmatranu godinu, koja je iznosila 37,4%. U broju zaposlenih, posmatrano po djelatnostima u SBK-u u 2024. g., najveće učešće imali su zaposleni u prerađivačkoj industriji 28,6%, trgovini na veliko i malo 19,2% i u obrazovanju 9,0%, dok je najmanje učešće zaposlenih zabilježeno u djelatnostima poslovanja nekretninama 0,4%, finansijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja 1,1% i djelatnostima informacija i komunikacija 1,2%. Od ukupnog broja zaposlenih u kantonu najviše zaposlenih žena je zaposleno u prerađivačkoj industriji 11,3%, djelatnosti trgovine na veliko i malo 9,5%, i u obrazovanju 6,1%.

Nezaposlenost

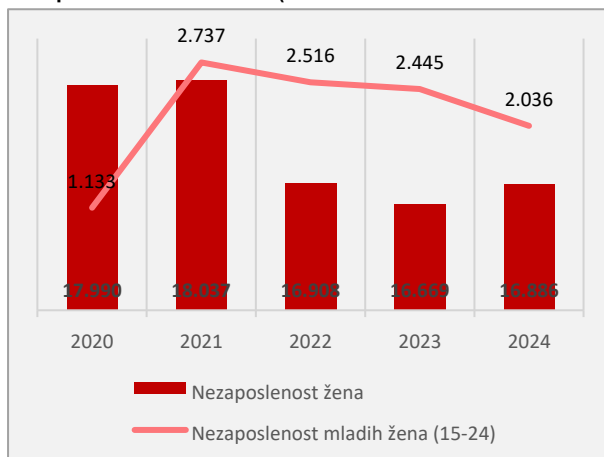
Prosječan broj nezaposlenih osoba u SBK-u u 2024. g. iznosio je 29.995 ili 11,5% od ukupnog broja nezaposlenih osoba u FBiH. Od tog broja, kao što je prikazano na grafikonu 113., 16.886 ili 56,3% je nezaposlenih žena. Broj nezaposlenih osoba se smanjio za 101 ili 0,3% u odnosu na 2023. g. U posmatranom periodu 2020.-2024. g. broj nezaposlenih osoba se prosječno godišnje smanjivao za 3,3%. Broj nezaposlenih žena u 2023. g. veći je za 217 ili 1,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 4. Prosječan broj nezaposlenih osoba i nezaposlenih mladih osoba (15-24) po godinama SBK

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2024)
Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Grafikon 5. Prosječan broj nezaposlenih žena i nezaposlenih mladih žena (15-24) po godinama SBK

Izvor: (Federalni zavod za statistiku, 2024)
Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Prosječan broj nezaposlenih mladih osoba (15-24 godine) u SBK-u u 2024. g. iznosio je 3.597 i manji je za 509 nezaposlenih osoba ili 12,4% u odnosu na prethodnu godinu. Udio nezaposlenih mladih osoba u 2024. g. iznosi 12,0% u ukupnoj nezaposlenosti kantona. U posmatranom periodu 2020.-2024. g. broj nezaposlenih mladih osoba je prosječno godišnje rastao za 5,7%. Broj nezaposlenih mladih žena (15-24 godina), kako je prikazano na grafikonu 5., iznosio je 2.036 i manji je za 409 ili 16,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa nezaposlenosti u SBK-u u 2024. g., prema zvanično registrovanom broju nezaposlenih, u odnosu na radnu snagu, iznosila je 37,5%, što je veće za 0,1 p.p. u odnosu na prethodnu godinu i iznad je stope registrovane nezaposlenosti FBiH za posmatranu godinu, koja je iznosila 32,2%.

Posmatrano po kvalifikacijama od prosječnog broja nezaposlenih registriranih osoba u SBK-u u 2024. g. 19.842 (66,1%) su osobe sa nekim nivoom stručne spreme, tzv. stručne osobe, dok su 10.154 (33,9%) osobe bez stručne spreme. Među nezaposlenim osobama u SBK-u u 2024. g. najviše je KV (34,3%), a najmanje nezaposlenih osoba sa VKV i NSS (0,2%). Među nezaposlenim ženama u SBK-u, najviše nezaposlenih žena je sa NKV kvalifikacijama 34,6%, a najmanje nezaposlenih žena sa VKV kvalifikacijama 0,1%.

Smanjenje nezaposlenosti prema stepenu stručnog obrazovanja u SBK-u u 2024. g. zabilježeno je najviše kod osoba sa VŠS kvalifikacijama za 10,9%, dok je najmanje smanjenje broja nezaposlenih osoba sa NKV kvalifikacijama za 0,7%, u odnosu na prethodnu godinu.

Plate

Prosječna isplaćena neto plata u SBK-u u 2024. g. iznosila je 1.124 KM, što je više za 9,1% u odnosu na prethodnu godinu i iznosi 81,9% prosjeka FBiH. U posmatranom periodu 2020.2024. g. neto plata se prosječno godišnje povećavala za 9,8%. Bruto plata u SBK-u u 2024. g. iznosila je 1.732 KM i viša je za 9,3% u odnosu na prethodnu godinu.

Posmatrano po djelatnostima, najviša prosječna isplaćena neto plata u SBK-u u 2024. g. zabilježena je u djelatnostima proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom u iznosu od 1.824 KM, javnoj upravi i odbrani u iznosu od 1.700 KM, te u stručnim i naučnim djelatnostima u iznosu od 1.646 KM, dok je najniža neto plata zabilježena u administrativnim i pomoćnim djelatnostima u iznosu od 813 KM, u području umjetnosti, zabave i rekreacije iznosu od 643 KM i u djelatnostima hotelijerstva i ugostiteljstva u iznosu od 686 KM.

Najveće prosječno povećanje neto plate zabilježeno je u poljoprivredi za 16,8%, ostalim uslužnim djelatnostima za 16,2% i u djelatnostima informacija i komunikacija za 13,9%, dok je smanjenje plate zabilježeno samo u finansijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja za 1,4%, u odnosu na prethodnu godinu.

3.3 Makroekonomska i privredna stabilnost Općine

Makroekonomska i privredna stabilnost ostvarit će se sveobuhvatnim upravljanjem javnim finansijama kroz daljnje unaprjeđenje budžetskih procesa, jačanje sistema unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, te razvojem makroekonomske statistike. Pravedno i sveobuhvatno prikupljanje fiskalnih prihoda također će doprinijeti stabilnosti javnih finansija, a prvenstveno će biti usmjereno na poboljšanje kvalitete pružanja usluga poreznim obveznicima.

Od iznimne važnosti biti će i jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije, te je cilj u predstojećem razdoblju u što većoj mjeri iskoristiti dodijeljena sredstva što će se ostvariti uspostavljanjem i dobivanjem dozvole za rad svih institucija predviđenih u provedbi IPA i budućih fondova Europske unije, kvalitetnom pripremom projekata u iznosu iznad dodijeljenih alokacija, sveobuhvatnom implementacijom projekata i kvalitetnim finansijskim upravljanjem, kvalitetnom pripremom programskih dokumenata za korištenje budućih sredstava Europske unije, kao i sistemskom i koordiniranom edukacijom o korištenju sredstava tijela Europske unije uključenih u sistem upravljanja i ostalih potencijalnih korisnika sredstava.

Zahvaljujući svom geografskom položaju, historijskom značaju i razvijenoj infrastrukturi, Budžet Općine Travnik je u posljednjim godinama uglavnom stabilan, s akcentom na javne investicije, obrazovanje i socijalnu zaštitu. Općina Travnik posjeduje potencijal za održivi ekonomski razvoj i stabilnost.

Strane i domaće investicije su prisutne, posebno u sektoru proizvodnje, drvne industrije, turizma i građevinarstva.

Potrebna je dodatna podrška za razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP), kroz subvencije i edukaciju.

Optimalno okruženje za razvoj konkurentne privrede

Ekonomska politika u srednjoročnom razdoblju bit će usmjerena i na osiguravanje optimalnog okruženja za razvoj konkurentne privrede na području Općine Travnik. Stoga će se poduzeti mjere za jačanje konkurentne sposobnosti privrednih subjekata, koje uključuju

restruktuiranje i razvoj pojedinih grana industrije, podršku razvoju malog i srednjeg biznisa, poticanje razvoja poljoprivrede u ruralnim područjima Općine Travnik i provođenje inspeksijskih nadzora. Od velike važnosti za konkurentnost privrede na području općine Travnik je i razvijenije, konkurentnije i fleksibilnije tržište rada čije će se funkcioniranje omogućiti kroz provođenje aktivnih mjera politike tržišta rada, razvoj institucija tržišta rada, otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te kroz otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom i prijavljivanja radnika na obvezno penziono i zdravstveno osiguranje.

Uređena privreda bazirana je sa jedne strane na konkurentnosti privrednika, a sa druge strane u velikoj mjeri ovisi i o visokom stepenu povjerenja i zadovoljstvu potrošača. U skladu s tim, poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača ostvariti će se uspostavom kvalitetnog sistema zaštite potrošača, provođenjem inspeksijskih nadzora u području zaštite privrednih interesa potrošača, provođenjem postupaka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda. Takođe, važan preduslov za održiv i konkurentan privredni rast jeste sveobuhvatnije korištenje prirodnih resursa.

4. Ekonomska i fiskalna politika

Ekonomska i fiskalna politika Vlade Federacije BiH

Ekonomska politika

Ekonomska politika Vlade Federacije BiH usmjerena je na postizanje stabilnog i održivog ekonomskog rasta, smanjenje nezaposlenosti, jačanje konkurentnosti domaće privrede i poboljšanje životnog standarda građana.

2021. godine je usvojena dugoročna Strategija razvoja Federacije BiH za 2021 – 2027. godinu koja predstavlja integrisani multisektorski strateški dokument kojim su definisane javne politike i smjerovi socioekonomskog razvoja Federacije BiH, s jedne strane, kao i prioriteta Bosne i Hercegovine u procesu europskih integracija i opće prihvaćeni ciljevi održivog razvoja s druge strane.

Ovom strategijom su određeni strateški ciljevi i prioriteta razvoja Federacije, način njihovog ostvarivanja, finansijski i institucionalni okvir za implementaciju, monitoring, evaluacija i izvještavanje, tako da je ista osnova izrade godišnjeg programa rada Vlade FBiH.

Strateški ciljevi obuhvaćeni spomenutom Strategijom razvoja Federacija BiH su: ubrzan ekonomski razvoj, prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj, resursno efikasan i održiv razvoj, transparentan, efikasan i odgovoran javni sektor.

Prioriteti Vlade Federacije BiH u narednom periodu će biti usmjereni na efikasno upravljanje javnim finansijama i rastu investicija, nastavku izgradnje modernog saobraćajno-komunikacijskog sistema, podršci razvoju mikro, malih i srednjih preduzeća, planskom korištenju prostora i energetske efikasnosti u zgradarstvu, razvoju poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i zaštiti prirodnih resursa.

Strateški ciljevi i opredjeljenja Vlade Federacije BiH se ogledaju u društveno-ekonomskom razvoju koji, prije svega, podrazumijeva razvoj konkurentnosti domaće

privrede i tržišta rada što je temelj održivog i stabilnog rasta cijele BiH-e, što će u konačnici osigurati prosperitet i bolji životni standard građana s jedne strane, a sa druge, socijalnu sigurnost i solidarnost svih slojeva stanovništva.

Vlada Federacije BiH će i u narednom razdoblju, u saradnji s drugim nivoima vlasti u zemlji, dati doprinos euroatlanskim integracijama BiH, implementaciji Agende 2030, kao i drugih međunarodno preuzetih obaveza BiH, s ciljem da prostor Federacije učini konkurentnijim i ugodnim za rad i život svih njenih građana.

Fiskalna politika

Vlada Federacije BiH zvanično je pokrenula proces tranzicije na novi ciklus reformi kroz donošenje Odluke o izradi Strategije upravljanja javnim finansijama Federacije BiH za period 2026. – 2030. godina (PFM). Ova strategija nasljeđuje prethodni dokument koji je pokrивao period od 2021. do 2025. godine, s ciljem usklađivanja sa standardima Evropske unije i jačanja ekonomske stabilnosti.

Nova strategija je definisana kao sektorski strateški dokument koji teži ispunjenju tri ključna ishoda:

- Pобољшanje kvaliteta upravljanja javnim finansijama na svim nivoima u FBiH.
- Veća jasnoća i predvidljivost ukupne fiskalne politike.
- Održiv i inkluzivan ekonomski rast kroz snažnije podsticaje za strukturne reforme.

Usvajanje i provođenje ove strategije predstavlja direktan uslov za napredak BiH na putu ka članstvu u EU. Reformske mjere direktno utiču na spremnost zemlje u ključnim pregovaračkim poglavljima kao što su poglavlje 16 (Oporezivanje), poglavlje 22 (Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata), te poglavlje 32 (Finansijski nadzor)

5. Politika prihoda Općine Travnik u periodu 2027-2029.godine

Politika prihoda Općine Travnik za period 2027–2029. godine temelji se na strateškom cilju jačanja finansijske stabilnosti, efikasnijeg prikupljanja javnih prihoda te stvaranja uslova za razvoj lokalne zajednice. Ključni prioriteti uključuju povećanje vlastitih prihoda, veću fiskalnu odgovornost i transparentnost te bolju naplatu postojećih izvora prihoda.

Glavne komponente politike prihoda

Vlastiti prihodi

Općina planira povećati vlastite prihode kroz:

- Efikasniju naplatu komunalnih такси i naknada
- Reviziju i ažuriranje porezne baze (npr. imovina, zemljište)
- Povećanje prihoda od zakupnina općinske imovine

- Napredniju digitalizaciju usluga radi lakše naplate

Porezni prihodi (uz zakonodavne okvire)

Iako porezne stope određuje viši nivoi vlasti, općina ima mogućnost:

- Poticati registraciju poslovnih subjekata radi širenja poreske baze
- Aktivno surađivati s Poreznom upravom FBiH u suzbijanju sive ekonomije

Neporezni prihodi

- Prihodi od taksi, kazni, koncesija, administrativnih i komunalnih naknada
- Planira se revizija postojećih tarifnih sistema u skladu sa zakonskim okvirima i tržišnim uslovima

Grantovi i transferi

- Očekuje se stabilan priliv sredstava iz viših nivoa vlasti (kantonalni, federalni i državni transferi).
- Planira se veća konkurentnost u povlačenju sredstava iz domaćih i međunarodnih fondova (EU fondovi, IPA programi, UNDP i sl.).

Interni rizici- potencijalni rizik za ostvarivanje makroekonomskih projekcija predstavljaju i rizici internih dinamika. Osnovni interni rizik u Općini Travnik mogao bi biti Fiskalna nestabilnost koja se ogleda kroz: neefikasnu naplatu lokalnih prihoda (npr. porez na imovinu, komunalne takse, renta i sl.), zatim neplanirane budžetske rashode – posebno kroz vanredne transfere, sudske presude i subvencije, te zaduženje bez adekvatne kontrole – rast duga može ugroziti fiskalnu održivost.

Drugi rizik koji se nameće odnosi se na slabosti u javnoj upravi koje se ispoljavaju kao nedostatak kapaciteta za planiranje i provedbu politika – posebno kadrovski i tehnički resursi, administrativnu neefikasnost – produženi rokovi za izdavanje dozvola i realizaciju projekata, te slaba koordinacija među općinskim sektorima – otežava integrisano planiranje i kontrolu troškova.

Problemi mogu nastati i u vezi s realizacijom kapitalnih projekata kroz kašnjenja u javnim nabavkama, te neusklađenosti između budžetskog planiranja i operativne realizacije projekata.

Interni rizici, iako često zanemareni, mogu značajno ugroziti ostvarenje makroekonomskih ciljeva Općine Travnik. Zbog toga je važno:

- Redovno analizirati i pratiti rizike,
- Jačati fiskalnu i institucionalnu odgovornost,
- Ulagati u kadrove i digitalizaciju uprave
- Razvijati mjere za zadržavanje stanovništva i poduzetničku klimu.

Tabela 4: Projicirani ukupni prihodi Budžeta Općine Travnik za period 2027-2029.godine

R. b.	Ekonom. kod	Opis	Ostvareno 2025.	Plan 2026.	Projekcije		
					2027.	2028.	2029.
1		PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	35.785.635	40.944.898	32.700.000	35.500.000	38.800.000
2	710000	PRIHODI OD POREZA	19.264.520	20.160.000	21.800.000	23.223.000	24.970.000
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	11.623	410.500	300.000	350.000	400.000
4	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
5	713000	Porezi na plaću i radnu snagu	17.988	17.000	10.000	12.000	15.000
6	714000	Porez na imovinu	2.732.623	2.825.000	3.000.000	3.200.000	3.500.000
7	715000	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obveze na temelju poreza na promet dobara i usluga)	475	6.000	10.000	8.596	22.815
8	716000	Porez na dohodak	6.432.564	7.000.000	8.000.000	8.652.000	9.400.000
9	717000	Prihodi od neizravnih poreza	10.068.798	9.900.000	10.477.732	10.995.404	11.625.185
10	719000	Ostali porezi	449	1.500	2.268	5.000	7.000
11	720000	NEPOREZNI PRIHODI	5.257.364	13.265.018	6.110.000	7.177.000	8.420.000
12	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	488.819	610.000	600.000	700.000	800.000
13	722000	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	4.767.585	12.645.018	5.495.000	6.460.000	7.600.000
14	723000	Novčane kazne (neporezne prirode)	960	10.000	15.000	17.000	20.000
15	730000	TEKUĆI TRANSFERI (TRANSFERI I DONACIJE)	1.442.208	1.319.558	1.750.000	2.060.000	2.270.000
16	731000	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	
17	732000	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	1.399.115	1.315.858	1.700.000	1.800.000	1.900.000
18	733000	Donacije	43.093	3.700	50.000	60.000	70.000
19	740000	KAPITALNI TRANSFERI	2.848.813	2.532.507	3.000.000	3.000.000	3.100.000
20	741000	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
21	742000	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti	2.848.813	2.532.507	3.000.000	3.100.000	3.200.000
22	770000	PRIHODI PO OSNOVI ZAOSTALIH OBVEZA	0	0	0	0	0
23	777000	Prihodi po osnovi zaostalih obveza	0	0	0	0	0
24	810000	KAPITALNI PRIMICI	5.972.730	2.667.815	40.000	40.000	40.000
25	811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
26	813000	Primici od financijske imovine	342.222	112.300	40.000	40.000	40.000
27	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja	5.630.508	2.555.515	0	0	0
28	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
29		SUFICIT IZ RANIJEG PERIODA	1.000.000	1.000.000	0	0	0

Izvor: (Direkcija za ekonomsko planiranje-DEP) Obrada: Služba za ekonomsko-financijske poslove

Projekcija rashoda Općine Travnik za period 2027.-2029. godine

Projekcija rashoda općine Travnik u srednjoročnom periodu data je po ekonomskim kodovima i vrstama rashoda u tabeli.

Tabela 5: Projicirani ukupni rashodi Budžeta Općine Travnik za period 2027-2029.godine

R. b.	Ekon. kod	Vrsta rashoda	Ostvareno 2025.	Plan 2026.	Projekcije		
					2027.	2028.	2029.
1		UKUPNO RASHODI I IZDACI	35.772.489	40.944.898	32.700.000	35.500.000	38.800.000
2	600000	Tekuća rezerva	282.816	300.000	310.000	320.000	330.000
3	610000	Ukupni tekući rashodi	20.940.261	26.898.516	24.519.900	26.979.900	29.619.900
4	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	8.457.326	10.979.376	11.100.000	12.000.000	13.000.000
5	612000	Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	555.734	486.000	550.000	600.000	650.000
6	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	5.546.772	7.805.520	6.000.000	6.800.000	7.500.000
7	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashidi	5.983.893	6.877.620	6.500.000	7.200.000	8.100.000
8	615000	Kapitalni transferi	57.016	360.000	49.900	59.900	59.900
9	616000	Izdaci za kamate	339.520	390.000	320.000	320.000	310.000
10	820000	Ukupni kapitalni izdaci	14.549.412	13.746.382	7.870.100	8.200.100	8.850.100
11	821000	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	13.049.408	12.246.282	6.370.000	6.700.000	7.350.000
12	822000	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
13	823000	Izdaci za otplate dugova	1.500.004	1.500.100	1.500.100	1.500.100	1.500.100
14		Pokriće ostvarenog deficita	0	0	0	0	0
15		Broj zaposlenih	231	252	255	260	265

Izvor: (Direkcija za ekonomsko planiranje-DEP) Obrada: Služba za ekonomsko-finansijske poslove

6. Javni dug u srednjoročnom periodu

7.1. Javni dug Federacije BiH

Ukupni javni dug Federacije Bosne i Hercegovine tokom 2025. godine kretao se u rasponu od 6,4 do 6,8 milijardi KM, što je iznosilo oko 19% do 20,5% BDP-a. Zaduženost je ostala stabilna i unutar zakonskih okvira, a Federacija je tokom godine nastavila bilježiti i smanjenje u odnosu na ranija razdoblja.

Prema službenom Kvartalnom izvještaju Vlade FBiH o dugu, ukupan dug kojim upravlja Federalno ministarstvo finansija na dan 30. juna 2025. iznosio je 6.415.480.670 KM (nominalno manji za 25,8 milijuna KM u odnosu na prethodni kvartal).

Podaci razmatrani sredinom 2025. na entitetskoj razini pokazali su ukupni dug od 6,8 milijardi KM, odnosno 20,51% BDP-a.

Struktura javnog duga Federacije BiH u 2025. godini primarno je raspoređena u korist vanjskog duga koji čini oko 72% do 75% ukupnih obveza, dok se ostatak od 25% do 28% odnosi na unutarnji dug.

Vanjski dug Federacije BiH (oko 5 milijardi KM) najvećim je dijelom ugovoren s međunarodnim finansijskim institucijama i dijeli se na dvije glavne kategorije:

- Direktni dug Vlade FBiH: Odnosi se na kredite koje povlači direktno Vlada za budžetsku potporu ili kapitalne projekte.
- Relevantni (prosljeđeni) dug: Sredstva koja je Federacija ugovorila, ali ih je supsidijarno prenijela na krajnje korisnike poput javnih poduzeća (npr. Autoceste FBiH za koridor Vc), kantone i općine. Ovaj dio duga zapravo servisiraju ta preduzeća i lokalne razine.

Više od 77% vanjskog duga drže multilateralni kreditori: Svjetska banka (WB), Europska investicijska banka (EIB) i Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Dug je iznimno stabilan jer je preko 70% vezano uz Euro (EUR), dok ostatak čine Specijalna prava vučenja (SDR) i u malom postotku američki dolar.

Unutarnji dug (oko 1,4 do 1,8 milijardi KM) obuhvata obveze prema domaćim povjeriocima i u potpunosti je pod kontrolom instrumenata tržišta vrijednosnih papira:

- Tržišne obveznice i trezorski zapisi: Čine najveći udio unutarnjeg duga (preko 1,3 milijarde KM). Vlada FBiH redovno emitira dugoročne trezorske obveznice (s dospeljećem od 2 do 15 godina) i kratkoročne trezorske zapise putem aukcija na Sarajevskoj berzi (SASE).
- Verificirani dug (stara devizna štednja i ratna potraživanja): Ovaj nekomercijalni dio duga kontinuirano se smanjuje kroz redovne godišnje isplate i gotovinska namirenja.
- Komercijalni krediti: Manji dio obveza odnosi se na direktne kredite kod domaćih komercijalnih banaka.

7.2. Javni dug Srednjobosanskog kantona

Javni dug Srednjobosanskog kantona (SBK) u 2025. godini obilježen je odlukom o novom dugoročnom kreditnom zaduženju od 40 milijuna KM, što je bio ključni pokretač izmjena kantonalnog budžeta sredinom godine. Prije ovog zaduženja, SBK se ubrajao u nisko zadužene kantone u Federaciji BiH, s dugom koji je bio pod kontrolom i redovno servisiran.

Novim kreditnim zaduženjem od 40 milijuna KM Vlada SBK usvojila je posebnu odluku o dugoročnom kreditu kako bi finansirala veliki investicijski i građevinski zamah na području cijelog kantona. Sredstva su strogo namjenska i raspoređena na kapitalne projekte.

Na putnu infrastrukturu izdvojeno je oko 14,7 milijuna KM i usmjereno na rekonstrukciju i modernizaciju regionalnih cesta pod nadležnošću kantona.

Gotovo identičan iznos ,oko 14,7 milijuna KM, investiran je u izgradnju, obnovu i utopljanje škola, predškolskih objekata (vrtića) te pripadajućih sportskih dvorana.

Preostali dio kreditnih sredstava iskorišten je za policijske stanice, sudove i druge javne objekte.

Zbog uvrštavanja ovih kreditnih sredstava, budžet SBK je rebalansom u maju 2025. godine povećan na 444.540.027 KM, a kasnijim izmjenama u julu dosegao je 457 milijuna KM prvenstveno radi rasta bruto plata zaposlenika. Kamate na domaće pozajmljivanje i servisiranje postojećih obveza unutar budžeta iznosile su oko 1,03 milijuna KM.

Ministarstvo finansija SBK redovno prati stanje duga te je izradilo službene kvartalne preglede (Obrazac UDK – Ukupan dug kantona i Obrazac POK – Potencijalne obaveze kantona) zaključno s budžetskim presjekom na dan 31. decembar 2025. godine. Ti podaci pokazuju da kanton, unatoč novom kreditu, posluje stabilno jer su povlačenja sredstava pratila stvarne faze realizacije građevinskih projekata koji se prelijevaju i na sljedeće razdoblje.

7.3. Javni dug Općine Travnik

Bitan segment za kreiranje fiskalnih i razvojnih politika jeste stanje i projekcija javnog duga. Realne i održive opcije zaduživanja su osnov održavanja stabilnosti fiskalnog sistema i osiguranja razvojnih aktivnosti.

Općina se može dugoročno zadužiti ukoliko u vrijeme odobrenja zaduženja iznos servisiranja duga koji dopijeva u svakoj narednoj godini, uključujući i servisiranje za predloženo novo zaduženje i sve zajmove za koje su izdate garancije općine, ne prelazi 10% prihoda ostvarenih u prethodnoj fiskalnoj godini. Kod utvrđivanja ograničenja garancije se obračunavaju u iznosu od 30% nominalne vrijednosti garancije.

Općinsko vijeće Travnik donijelo je 08.05.2018. godine Odluku o kreditnom zaduženju Općine Travnik u iznosu od 6 mil.KM, uz sljedeće uslove: rok otplate-12 godina;kamatna stopa: 2,5% na godišnjoj razini;-troškovi obrade kredita:0,50 %.

Ugovor o kreditu potpisan je 04.09.2018. sa Razvojnou bankom Federacije BiH pod gore navedenim uslovima. Namjena kredita je finansiranje stalnih sredstava-infrastrukturnih projekata u dijelu izgradnje i rekonstrukcija puteva i kanalizacionih mreža.

27.06.2024.godine Općinsko vijeće Travnik je donijelo Odluku o dugoročnom kreditnom zaduženju Općine Travnik u iznosu od 10.000.000,00 KM sa pripadajućom fiksnom kamatom 3,08% na godišnjem nivou, na period od 120 mjeseci, a u svrhu finansiranja kapitalnih investicija na području Općine Travnik. Općina Travnik kreditnim sredstvima finansira kapitalne investicije-projekte koji su za Općinu Travnik prioritetni, a za koje su potrebna veća finansijska sredstva koja Općina nije u mogućnosti osigurati iz redovnih budžetskih sredstava. Projekti poput izgradnje cesta, vodovoda, kanalizacije, javnih objekata ključni su za unapređenje kvalitete života i poticanje ekonomskog rasta, a sve u skladu sa Strategijom razvoja Općine Travnik 2022-2027 godine.

Finansijski okvir i likvidnost općine primarno se oslanjaju na vlastite budžetske prihode, potpore Srednjobosanskog kantona (SBK), te transfere s federalne razine i državne razine.

Općina Travnik kapitalne projekte najvećim dijelom finansira kroz zajedničke projekte s kantonom. Dio infrastrukturnih investicija (poput obnove regionalnih cesta i školskih dvorana) pokriva se iz nedavnog velikog kreditnog zaduženja SBK od 40 milijuna KM, čime se direktno rasterećuje općinski budžet.

Zajmovi

U 2024.godini data je pozajmica PD Vlašić u iznosu od 200.000,00 KM na period od 5 godina (2024-2028).

Izdane garancije

Općina Travnik je na neograničeno vrijeme dala garanciju i potpisala sporazum s "Regionalnom deponijom Mošćanica" d.o.o. Zenica, o preuzimanju neizmirenih obaveza od strane JKP "Bašbunar" i JKP "Trebišnjica" u narednom periodu.

Tabela 6: Stanje duga Općine Travnik na dan 31.03.2026. godine

Visina zaduženja		Period otplate duga		Stanje duga (na dan 31.03.2026)		
Glavnica	Kamata	Glavnice	Kamate	Glavnica	Kamata	Drugi troškovi
6.000.000,00	906.962,03	28.09.2018 - 28.08.2030	28.09.2018 - 28.08.2030	2.208.303,00	124.450,60	18.000-obrada kreditnog zahtjeva 0,30% od kredita+119,85 zatezne kamate
10.000.000,00	1.511.161,01	01.08.2024 - 01.07.2034	01.08.2024 - 01.07.2034	8.333.333,40	1.065.530,23	3.000-obrada kreditnog zahtjeva 0,03% od kredita

Izvor: Obrada Služba za ekonomsko-finansijske poslove

Popis tabela

Tabela 1: Makroekonomski pokazatelji BiH za period 2024.-2029. godina	9
Tabela 2: Osnovni indikatori razvoja FBiH i Srednjobosanskog kantona	10
Tabela 3: Nivo razvijenosti u SBK po općinama za 2024.godinu.....	11
Tabela 4: Projicirani ukupni prihodi Budžeta Općine Travnik za period 2027-2029.god.....	19
Tabela 5: Projicirani ukupni rashodi Budžeta Općine Travnik za period 2027-2029.god.....	20
Tabela 6: Stanje duga na dan 31.03.2026. godine	23

Popis grafikona

Grafikon 1: Izvorni indeksi industrijske proizvodnje po godinama u SBK.....	12
Grafikon 2: Indeksi obima industrijske proizvodnje prema glavnim grupama SBK.....	12
Grafikon 3: Izvoz, uvoz i trgovinska bilanca roba u mil. KM po godinama SBK.....	12
Grafikon 4: Prosječan broj nezaposlenih osoba i nezaposlenih mladih osoba.....	14
Grafikon 5: Prosječan broj nezaposlenih žena i nezaposlenih mladih žena.....	14

Broj: 01-04-21-7-1266/26
Datum: 25.05.2026.godina

NAČELNIK

dr.sci. Kenan Dautović